

MUINSUSKAITSEAMET

Lp. mälestise omanik.

31.05.2024 nr 1.1-7/1089

TEAVITUSKIRI

Eelnõu tutvustamine

Muinsuskaitseamet koostöös omanike, kohalike kogukondade ning teiste partneritega kannab hoolt meie kultuuripärandi säilimise ja väärtustamise eest. Muinsuskaitseaduse kohaselt on riikliku kaitse alla võtmise eelduseks, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa, millel on teaduslik, ajalooline, kunstiline või muu kultuuriväärtus või mille säilitamise kohustus tuleneb rahvusvahelisest lepingust. Aeg-ajalt vajavad meie mälestised hindamist ning mälestiste andmed ülevaatamist ja vajadusel korrastamist.

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus, et ka mõni kirikuhoone detail oleks eraldi mälestis. Samuti täpsustatakse mälestiste nimetusi.

Vastavalt muinsuskaitseaduse § 17 lg 1 alusel **Muinsuskaitseamet teavitab, et algatab 15 kultuurimälestise mälestiseks olemise lõpetamise**, kuna nende puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osadega ja muudab 62 kultuurimälestise nimetust.

Saadame mälestiseks olemise lõpetamise õigusakti eelnõu tutvumiseks menetlusosalistele. Mälestiseks olemise lõpetamise otsustab valdkonna eest vastutav minister.

Palume Teil tutvuda kirjale lisatud õigusakti eelnõuga ja soovi korral esitada arvamus kirjalikult hiljemalt 14. juuniks 2024 e-posti aadressile info@muinsuskaitseamet.ee või postiaadressile Pikk tn 2, Tallinn 10123.

Küsimuste korral anname hea meelega lisaselgitusi.

Lisa 1: Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise õigusakti eelnõu

Head koostööd soovides

Tarvi Sits
projektijuht
Muinsuskaitseamet

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

{regDateTime}

nr {regNumber}

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 ning lg 2 ja lg 6 alusel ning kuulates ära Muinsuskaitse Nõukogu seisukoha:

- Muudan kultuuriministri määruse 15.12.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punktis 257 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 14691, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Vana-Võidu küla, Koolmeistri tee 2a, KÜ 89801:001:0299, 89801:001:0324, 89201:001:0200, 89201:001:0270, 89801:001:0741, 89201:001:0580, 89201:001:0232, 89801:001:0712, 89201:001:0650, 89201:001:0740, 89201:001:0370, 89201:001:0500, 89201:001:0520, 89201:001:0210, 89201:001:0570, 89201:001:0320, 89201:001:0760, 89201:001:0047, 89201:001:0049, 89901:001:0313, 89901:001:0568, 89901:001:0569, 89901:001:0608, 89901:001:0607, 89901:001:0605, 89901:001:0606, 89901:001:0748, 89901:001:1381, 89901:001:1449, 89901:001:1127, 89901:001:1184, 89901:001:1568, 89901:001:1264) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Vana-Võidu mõisa park“.**
- Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Vana-Võidu mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 14691, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Vana-Võidu küla, Koolmeistri tee 2a, KÜ 89801:001:0299, 89801:001:0324, 89201:001:0200, 89201:001:0270, 89801:001:0741, 89201:001:0580, 89201:001:0232, 89801:001:0712, 89201:001:0650, 89201:001:0740, 89201:001:0370, 89201:001:0500, 89201:001:0520, 89201:001:0210, 89201:001:0570, 89201:001:0320, 89201:001:0760, 89201:001:0047, 89201:001:0049, 89901:001:0313, 89901:001:0568, 89901:001:0569, 89901:001:0608, 89901:001:0607, 89901:001:0605, 89901:001:0606, 89901:001:0748, 89901:001:1381, 89901:001:1449, 89901:001:1127, 89901:001:1184, 89901:001:1568, 89901:001:1264) lahutamatu osaga:**

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14692	Vana-Võidu mõisa aia piirdemüür, 19.saj.	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 258

- Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punkti 258.**
- Muudan kultuuriministri 15.12.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 79 punktis 218 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 14651, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Lahmuse küla, Lahmuse kool, KÜ**

75901:003:0010) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Lahmuse mõisa park ja allee“.

5. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Lahmuse mõisa park ja allee“ (kultuurimälestiste registri nr 14651, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Lahmuse küla, Lahmuse kool/Veski tee, KÜ 75901:003:0010, 75801:001:0159) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14652	Lahmuse mõisa allee, 19. saj	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 219

6. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punkti 219.

7. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Suure-Jaani kirikuaed ja kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 8442, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Järve tn 4, KÜ 76001:004:0013, 76001:004:0200, 76001:004:0017, 75801:001:0331, 75801:001:0340) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14646	Suure-Jaani kirikuaia piirdemüür, 19. saj	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 212

8. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punkt 212.

9. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Johann Köleri (1826-1899) haud“ (kultuurimälestiste registri nr 8445, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Suure-Jaani kalmistu, KÜ 76001:004:0017) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20191	J. Köleri hauamonument, A. Adamson, 1912 (pronks, graniit)	Kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 39 punkt 10

10. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 39 punkti 10.

11. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 129 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14564, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Olustvere alevik, Mesila tn 1 // Mõisa allee 10 // 12 // Müüri tn 4 // Rataskaevu tn 1 // 2 // 3 // 5 // 7 // Talli tn 1 // 3 // 5 // Tiigi tn 2 // 4 // 6 // Olustvere mõis, KÜ 61501:001:0960, 75801:001:0373, 54501:002:0112) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Olustvere mõisa park ja alleed“.

12. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Olustvere mõisa park ja alleed“ (kultuurimälestiste registri nr 14564, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Olustvere alevik, Mesila tn 1 // Mõisa allee 10 // 12 // Müüri tn 4 // Rataskaevu tn 1 // 2 // 3 // 5 // 7 // Talli tn 1 // 3 // 5 // Tiigi tn 2 // 4 // 6 // Olustvere mõis, KÜ 61501:001:0960, 75801:001:0373, 54501:002:0112) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14565	Olustvere mõisa piirde-müür väravapostidega, 20. saj. I pool	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 130
14566	Olustvere mõisa alleed, 19. 20. saj.	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 131

13. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punkti 130-131.

14. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 120 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14555, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Kõpu mõis, KÜ 36001:006:0038) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Suure-Kõpu mõisa park“.

15. Lõpetan järgmise mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Suure-Kõpu mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 14555, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Kõpu mõis, KÜ 36001:006:0038) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14556	Suure-Kõpu mõisa pargisild, 19. saj	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 121

16. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punkti 121.

17. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 112 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14547, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Pilistvere küla, Pilistvere kirikla, KÜ 35701:003:2601) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Pilistvere kirikuaed“.

18. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pilistvere kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 14547, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Pilistvere küla, Pilistvere kirikla, KÜ 35701:003:2601) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
---------------------------------	---------------------------	-----------------------------------

14548	Pilistvere kirikuaia piirdemüür väravaehitise, 19.saj.	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 113
14549	Pilistvere kirikuaia kabel, 19.saj.	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 114

19. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punktid 113 ja 114.

20. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 103 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14538, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Kolga-Jaani alevik, W. Reimani tn 3, KÜ 32801:004:0159) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kolga-Jaani kirikuaed“.

21. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kolga-Jaani kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 14538, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Kolga-Jaani alevik, W. Reimani tn 3, KÜ 32801:004:0159) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14539	Kolga-Jaani kirikuaia kabel, 19. saj.	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 104
14540	Kolga-Jaani kirikuaia piirdemüür, 19. saj.	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 105

22. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punktid 104 ja 105.

23. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 102 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14537, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Kolga-Jaani alevik, W. Reimani tn 3, KÜ 32801:004:0159) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kolga-Jaani kirik“.

24. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kolga-Jaani kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14537, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Kolga-Jaani alevik, W. Reimani tn 3, KÜ 32801:004:0159) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
19796	Vitraaž, 1903-1904 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 39 punkt 15

25. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 39 punkti 15.

26. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 15 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14450,

asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Õisu alevik, Mõisa tn 1, KÜ 19202:006:0036) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Õisu mõisa park“.

27. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Õisu mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 14450, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Õisu alevik, Mõisa tn 1, KÜ 19202:006:0036) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14451	Õisu mõisa piirde-müürid, 19. saj	kultuuriministri 15.12.1997 määrus nr 79 punkt 16

28. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.12.1997 määruse nr 79 punkti 16.

29. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kõpu kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 8431, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Supsi küla, 92 Tartu - Viljandi - Kilingi-Nõmme tee, KÜ 61501:001:0251, 61501:001:0250, 36001:006:1180, 61501:001:0261, 61501:001:0262, 36001:001:0009, 61501:001:0852, 36001:004:0721) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
19827	Skulptuur "Naine lillepärjaga", A.Weizenberg, 1915 (marmor)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 39 punkt 17

30. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 39 punkti 17.

31. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 124 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14559, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Pärnu mnt 1, KÜ 36001:006:0018) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Kõpu kirik“.

32. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kõpu kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14559, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Pärnu mnt 1, KÜ 36001:006:0018) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
19840	Ukselukk, 19.saj. (pronks)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 37 punkt 61

33. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 37 punkti 61.

34. Muudan kultuuriministri 04.06.2015 käskkirjas „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 134 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 30355, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Kulla küla, Leerimaja, KÜ 48001:001:0244) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Halliste leerimaja“.
35. Muudan kultuuriministri 28.03.2006 käskkirjas „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 120 punkt 5 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27571, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Oru tn 15a, KÜ 89701:001:0787) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
36. Muudan kultuuriministri 25.03.2003 käskkirjas „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 64 punkt 5.12 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27060, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Lossi tn 26, KÜ 89713:002:0280) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.
37. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 210 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14645, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Järve tn 4, KÜ 76001:004:0200) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Suure-Jaani kirik“.
38. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 300 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14734, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Võhma linn, Tallinna tn 15, KÜ 91201:001:2220) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Võhma tuletõrjedepoo“.
39. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 295 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14729, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Koidu tn 5 // Posti tn 22, KÜ 89713:002:0040) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi kohtuhoone“.
40. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 293 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14727, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Tallinna tn 11/2 // 11a, KÜ 89715:001:0008) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
41. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 290 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14724, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Tasuja pst 4, KÜ 89714:001:0003) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi mõisa peahoone“.
42. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 289 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14723, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Hariduse tn 12a, KÜ 89714:001:0100) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi lennukitehase hoone“.

43. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 288 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14722, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Vabriku tn 2, KÜ 89720:001:0040) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi tuletikuvabriku veetorn“.
44. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 287 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14721, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Uueveski tee 27, KÜ 89706:001:0011) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Uueveski vesiveski“.
45. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 286 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14720, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Kiriku tn 3, KÜ 89715:002:0006) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi Pauluse kirik“.
46. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 285 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14719, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, J. Laidoneri plats 10, KÜ 89713:002:0190) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.
47. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 283 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14717, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Tartu tn 19, KÜ 89713:002:0015) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
48. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 282 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14716, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, C. R. Jakobsoni tn 21, KÜ 89710:002:0060) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi aadlipreilide pansionaat“.
49. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 281 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14715, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Posti tn 1, KÜ 89710:002:0012) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Aadlielamu“.
50. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 280 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14714, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Posti tn 2 // Tallinna tn 14, KÜ 89713:001:0030) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
51. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 278 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14712, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Posti tn 11, KÜ 89710:002:0210) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Ühing Casino klubihoone“.
52. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 277 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14711, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Pikk tn 6 // 8 // 10, KÜ

- 89713:003:0002) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi Jaani kirik“.
53. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 276 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14710, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Lossimäed, KÜ 89714:001:0008) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi lossimägede rippisild“.
54. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 274 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14708, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Lossi tn 35, KÜ 89713:001:0060) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.
55. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 273 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14707, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Lossi tn 11a, KÜ 89713:004:0570) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Ait“.
56. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 272 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14706, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Lossi tn 11, KÜ 89713:004:0360) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
57. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 246 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14680, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Kannuküla, Kabelimäe, KÜ 79702:002:1190) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kärstna mõisa kabel“.
58. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 240 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14674, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Sooviku küla, Ordulinnuse, KÜ 79701:001:0177) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tarvastu mõisa kabel“.
59. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 227 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14661, asukoht Viljandi maakond, Viljandi vald, Porsa küla, Tarvastu kirik, KÜ 79701:003:0061) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tarvastu kirik“.
60. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 215 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14649, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Järve tn 5, KÜ 76001:004:0210) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Suure-Jaani pastoraadi tall“.
61. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 214 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14648, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Järve tn 4, KÜ 76001:004:0200) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Suure-Jaani pastoraadi ait“.

62. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 213 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14647, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Järve tn 5, KÜ 76001:004:0210) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Suure-Jaani pastoraadi peahoone“.
63. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 159 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14594, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Olustvere alevik, Raudtee tn 5, KÜ 54501:002:1371) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Olustvere raudteejaama elamu“.
64. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 158 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14593, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Olustvere alevik, Raudtee tn 6, KÜ 61501:001:0599) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Olustvere raudteejaama abihoone“.
65. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 157 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14592, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Olustvere alevik, Raudtee tn 6, KÜ 61501:001:0599) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Olustvere raudteejaama peahoone“.
66. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 126 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14561, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Viljandi mnt 4, KÜ 61501:001:1242) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kõpu apteegi abihoone“.
67. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 125 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14560, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Viljandi mnt 4, KÜ 61501:001:1242) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kõpu apteegihooone“.
68. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 124 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14559, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Pärnu mnt 1, KÜ 36001:006:0018) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kõpu kirik“.
69. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 119 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14554, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Kõpu alevik, Kõpu mõis, KÜ 36001:006:0038) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Suure-Kõpu mõisa peahoone“.
70. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 111 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14546, asukoht Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Pilistvere küla, Pilistvere

kirikla, KÜ 35701:003:2601) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Pilistvere kirik“.

71. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 94 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14535, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu saun“.
72. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 93 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14534, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu laut“.
73. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 92 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14533, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu küün“.
74. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 91 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14532, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu ait-viljakuivati“.
75. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 90 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14531, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu ait-riistakuur“.
76. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 89 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14530, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu keldrimaja“.
77. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 88 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14529, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Metsaküla, Lüldi-Tätta, KÜ 60002:001:0391) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tätta talu rehielamu“.
78. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 98 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14487, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn, Lossi tn 4, KÜ 28701:002:1092) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Karksi mõisa kabel“.

79. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 97 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14486, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn, Lossi tn 4, KÜ 28701:002:1092) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Karksi kirik“.
80. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 41 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14476, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Pornuse küla, Halliste kirik, KÜ 19201:004:0010) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Halliste kirik“.
81. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 13 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14448, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Veelikse küla, Mere, KÜ 10501:004:0861) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Laatre raudteejaama hoone“.
82. Muudan kultuuriministri 15.12.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 79 punkt 1 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14436, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Abja-Paluoja linn, Posti tn 3, KÜ 10701:002:1110) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Abja-Paluoja Krediidipanga hoone“.
83. Muudan kultuuriministri 07.10.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 62 punkt 2 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14055, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Lossi tn 29 // Tartu tn 11, KÜ 89713:001:0100) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Hotellihoone EVE maja“.
84. Muudan kultuuriministri 07.10.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 62 punkt 1 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 14054, asukoht Viljandi maakond, Viljandi linn, Tallinna tn 5, KÜ 89715:002:0002) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Viljandi kultuurimaja“.
85. Muudan kultuuriministri 03.07.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 37 punkt 123 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 8418, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn, Papi kalmistu, KÜ 28701:002:0047) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Karksi vana kalmistu“.
86. Muudan kultuuriministri 03.07.1997 määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ nr 37 punkt 124 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 8419, asukoht Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn, Rahumäe kalmistu, KÜ 28701:001:0087) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Karksi Rahumäe kalmistu“.

Muinsuskaitseametil kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib käskkirja peale esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul, arvates käskkirja teatavakstegemisest.

I. Asjaolud

- 1.1. Käskkirjas nimetatud Viljandi maakonnas asuvad mälestised tunnistati kultuurimälestisteks aastatel 1997–2020. Muinsuskaitseeaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.
- 1.2. Muinsuskaitseamet kogus kokku Viljandi maakonnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrit aga ka arhiiviallikatest, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni.
- 1.3. Ülevaatus tulemusena leiti, et 15 (viisteist) mälestise puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osaga. Kuivõrd nende mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist ja märkimisväärset mõju mälestiste kaitse korralduses, kuid õigusselguse huvides on nende üksikmälestise staatuse lõpetamine põhjendatud. Mälestiste omanikele selle muudatusega negatiivseid mõjusid ei kaasne, küll muutub loogilisemaks mälestise käsitus ehk mälestiste lahutamatu osade osas ei pea näiteks eraldi silmas pidama ja arvestama toimingute planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail on eraldi kaitse all ja milline ei ole.
- 1.4. Lisaks on vajalik parandada või ühtlustada kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestiste nimetuste kontrollimise käigus tuvastas Muinsuskaitseamet nimetustes ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Näiteks, kui on mälestiste nimetustes ära toodud hoone aadress, siis on see otstarbekas eemaldada, kuna aadress võib ajas muutuda.
- 1.5. Eelnimetatud põhimõtetele toetudes täpsustatakse 62 (kuuekümne kahe) kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit. Sisulisi muudatusi muinsuskaitsealisesse piirangutesse kultuurimälestiste andmete korrastamine kaasa ei too.
- 1.6. Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 31. mail 2024.a. eelnõu tutvumiseks Viljandi maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele. Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 14. juuni 2024.a.

II. Mälestiste koosseis ja piir

- 2.1. Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine hõlmab 226 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse.
- 2.2. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad üksikdetailid või üksikrajatised. Näiteks on kinnismälestise Pilistvere kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 14547) lahutamatuks osaks „Pilistvere kirikuaia piirdemüür väravaehitisega, 19.saj.“ (kultuurimälestiste registri nr 14548) ja „Pilistvere kirikuaia kabel, 19.saj.“ (kultuurimälestiste registri nr 14549) ning need jäävad mälestise „Pilistvere kirikuaed“ osaks. Vastavad kanded tehakse kultuurimälestiste registris.
- 2.3. Mälestise piir mälestise lahutamatu osade liitmisel ei muutu.

III. Riikliku kaitse kriteeriumid

- 3.1. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud. Riikliku kaitse kriteeriume polnud vaja hinnata, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse on kaetud hoonete või rajatistega, mis jäävad jätkuvalt mälestiseks.

IV. Menetlusosaliste ja kaasatud isikute arvamused

- 4.1. ...

V. Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise põhjendus

Mälestiste kultuuriväärtus

5.1. Eelpool toodud 15 kultuurimälestise kultuuriväärtus ei ole muutunud, vaid need on mõne teise mälestise lahutamatu osa ning riiklik kaitse jätkub.

Avalik huvi

5.2. Avaliku huvi sihiks on teatud avalik, s.o üldine ehk ühiskondlik hüve, mille alla kuulub ka Eesti kultuuri säilimine läbi aegade sh meie ainelise kultuuripärandi väärtuslikuma osa hoidmine ja kaitse. Muinsuskaitseaduse § 3 lõike 8 kohaselt lähtutakse mälestisele suunatud riiklikes tegevustes avalike huvide ning igäühe õiguste ja vabaduste tasakaalustatuse ning proportsionaalsuse põhimõttest. Kuivõrd nende lõpetatud mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel märkimisväärset ja sisulist mõju mälestiste kaitse korralduses, kuid õigusselguse huvides ning vähendamaks halduskoormust on nende üksikmälestise staatuse lõpetamine põhjendatud.

5.3. Avalik huvi kultuurimälestise säilimiseks jääb alles.

Kaitsevöönd

5.4. Muinsuskaitseaduse § 14 lõike 1 kohaselt võib kinnismälestise kaitseks kehtestada kaitsevööndi, kaaludes selle vajadust ja ulatust kaitsevööndi eesmärkidest lähtudes.

5.5. Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, millega liituvad teised mälestised. Sealjuures puuduvad enamasti liituvatel mälestistel kaitsevööndid, kuna suuresti on nende hulgas hoone lahutatud osad, vallasmälestised või mälestised, millele muinsuskaitseaduse § 14 lõike 5 kohaselt ei kehtestata kaitsevööndit (kalmistul paiknevad mälestised, kinnismälestiseks olevas pargis paiknevad mälestised).

Mõju

5.6. Mälestiste omanikele või omanikele, kelle kinnistud jäävad mälestiste kaitsevööndisse, selle muudatusega negatiivseid mõjusid ei kaasne, küll muutub loogilisemaks mälestise käsitus ehk hoone või rajatis on tervik koos oma lahutatute osadega. Mälestiste omanikke on kokku 226. Muinsuskaitseameti ja kohaliku omavalitsuse halduskoormus väheneb, kuna mälestise hoidmisel ja kaitse korraldamisel käsitletakse mälestist tervikuna koos tema lahutatute osadega. Nii puudub vajadus mälestise osade eraldi käsitlemiseks, nende üle eraldi arvestuse pidamiseks ja erinevateks toiminguteks kooskõlastuste taotlemiseks.

VI. Muinsuskaitse Nõukogu seisukoht

6.1. ...